

## XII

## SEJM LUBELSKI 1506 R.

## WSTĘP

Sejm lubelski zwołany został około 24 listopada 1505 r., na 6 stycznia 1506 r., sejmiki odbyły się w grudniu. Obradował od około połowy stycznia do 18 marca 1506 r.<sup>1</sup>, przy znacznej absencji posłów wielkopolskich.

Uchwalono na nim konstytucje, których moc obowiązująca trwać miała do najbliższego sejmiku, ale – skoro ów sejm na skutek śmierci Aleksandra Jagiellończyka zyskał inny charakter – przedłużyła się i na lata następne. Oryginał tych konstytucji nie dochował się, jako czasowo obowiązujące nie weszły też w skład *Volumina Legum*<sup>2</sup>. Zachowały się do dziś tylko trzy ich kopie: najstarsza w Metryce Koronnej<sup>3</sup>, nieco późniejsza, oparta na Metryce Koronnej w Tomicjanach<sup>4</sup> oraz pochodząca z XVIII w. kopia nie znanego nam dziś tekstu podstawowego<sup>5</sup>. Powstało też na sejmie lubelskim wiele dalszych aktów, nie mających już charakteru konstytucji<sup>6</sup>.

Konstytucje wojskowe lubelskie wydawano drukiem trzykrotnie. A. Blumenstock opublikował w 1889 r. *Ordinatio bellicae motionis ex anno 1506*<sup>7</sup>, oparłszy się na kopii, pochodzącej z XVIII w., a zachowanej w Muzeum Czartoryskich. F. Papée włączył je do swego wydawnictwa dokumentów z czasów Aleksandra Jagiellończyka<sup>8</sup>, przyjmując za podstawę tekst z Tomicjanów, uzupełniony na podstawie Metryki Koronnej. Wreszcie opublikował je St. Kutrzeba<sup>9</sup>.

Niniejsze wydawnictwo jest przedrukiem publikacji St. Kutrzeby, czyli opiera się na Metryce Koronnej, z uwzględnieniem odmianek, zawartych w pozostałych dwu rękopisach<sup>10</sup>.

<sup>1</sup> W. Konopczyński, *Chronologia sejmów*, nr 13, s. 133.

<sup>2</sup> Poza tymi przepisami, które stanowią powtórzenie norm z 1503 r. Jednakże *Statuta procerum Regni Poloniae absente Alexandro Rege* (VL, t. I, s. 292-294) ograniczały się tylko do przepisów o charakterze niewojskowym.

<sup>3</sup> T. 22, k. 64-67.

<sup>4</sup> B. Nar., Lat. F. IV, 145 (AT I), s. 281-291.

<sup>5</sup> B. Czart., ms 254, k. 148-154.

<sup>6</sup> Por. F. Papée, *Akta*, nr 307-311 i 313-317.

<sup>7</sup> SRP, t. XIII, Kraków 1889, s. 257-263.

<sup>8</sup> F. Papée, *Akta*, nr 312, s. 522-525.

<sup>9</sup> St. Kutrzeba, *Polskie ustawy i artykuły wojskowe od XV do XVIII wieku*, Kraków 1937, nr 6, s. 29-37.

<sup>10</sup> Tekst Metryki Koronnej oznaczono skrótami MK<sub>2</sub>; pozostałe – AT i B. Czart. Z MK<sub>2</sub> (t. 22, k. 64-67) wzięty też został tytuł: *Constitutiones sive decreta in conventionione generali Lublinensi per Regiam Maiestatem et consiliarios Regni facta*.